

Sygn. akt **VII U 936/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej - Więsyk

Protokolant - starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2016 roku w Lublinie

sprawy T. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 14 kwietnia 2015 roku, znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala T. D. prawo do emerytury począwszy od dnia(...)roku.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz T. D. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 936/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2015 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił T. D. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład nie uwzględnił w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 października 1980 roku do dnia 31 października 1986 roku, tj. 6 lat i 1 miesiąca, w Jednostce Wojskowej (...), z uwagi na to, że przedłożone zaświadczenie z Archiwum Sił Powietrznych N. z dnia 3 marca 2010 roku nie spełnia wymogów formalnych, tj. nie powołano w nim się na rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 roku, nie wskazano powołanych przepisów resortowych oraz charakteru pracy. Zakład nie uwzględnił również okresu zatrudnienia od dnia 1 października 1991 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, tj. 6 lat, 7 miesięcy i 15 dni, w (...) Zarządzie (...), z uwagi na braki formalne przedłożonego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 maja 2003 roku, w którym nie podano charakteru pracy zgodnie z rozporządzeniem z dnia 7 lutego 1983 roku. (decyzja – k. 14 akt rentowych)

W odwołaniu T. D. nie zgodził się we wskazanym rozstrzygnięciem. (odwołanie – k. 2 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie argumentując jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4 a.s.)

Na posiedzeniu w dniu 6 października 2015 roku skarżący wnosił o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) już od dnia 1 października 1977 roku od dnia 31 października 1986 roku, w Wojskowym (...) od dnia 1 listopada 1986 roku do dnia 30 września 1991 roku oraz w Wojskowym (...) Zarządzie (...) w L. od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 czerwca 1998 roku. (protokół posiedzenia – k. 17v. a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

T. D., urodzony (...), w dniu 2 kwietnia 2015 roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 30 lat i 23 dni, w tym 29 lat, 4 miesiące i 29 dni okresów składkowych oraz 7 miesięcy i 24 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy ostatecznie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia ubezpieczonego w Wojskowym (...) Zarządzie (...) w L. od dnia 1 października 1991 roku do dnia 30 czerwca 1998 roku w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 15 dni. (okoliczności bezsporne)

T. D. legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym w zawodzie mechanika samochodowego – kierowcy pojazdów samochodowych.

Z dniem 1 października 1977 roku ubezpieczony został zatrudniony w Jednostce Wojskowej (...) w B. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika samochodowego z przydziałem do świadczenia pracy w(...), który świadczył usługi remontowe na rzecz II Korpusu Ludowego Wojska Polskiego. Na zajmowanym stanowisku skarżący wykonywał swoje obowiązki na hali na której znajdował się kanał remontowy, jedno stanowisko napraw poza kanałem oraz stanowiska dla ślusarzy, spawaczy, tokarza oraz frezera. Pracę świadczył w systemie jednozmianowym od godziny 7.00 do godziny 15.00. Służbowo podlegał kierownikowi mechaników samochodowych, których oprócz skarżącego było jeszcze dwóch. Pośród nich obowiązywał podział obowiązków. Do obowiązków dwóch mechaników należała naprawa silników, natomiast skarżący dokonywał napraw w kanale w ramach których naprawiał skrzynie biegów, sprzęgła, resory, wały i mosty napędowe oraz układy hamulcowe i jezdne samochodów ciężarowych oraz dźwigów samobieżnych. Zdarzało się, że skarżący wykonywał również czynności poza kanałem związane z naprawami silników, co zajmowało około 10 % dobowej normy czasu pracy. Nadto zdarzało się że skarżący uczestniczył również w naprawach samochodów ciężarowych w terenie poza kanałami, co zdarzało się raz, dwa razy w ciągu roku. Wskazane obowiązki skarżący wykonywał do zakończenia zatrudnienia. Stosunek pracy ubezpieczonego ustął w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 października 1986 roku.

Z dniem 5 listopada 1986 roku ubezpieczony został zatrudniony w (...)w L. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika silników spalinowych. Na zajmowanym stanowisku skarżący zajmował się bieżącymi naprawami samochodów ciężarowych i specjalistycznych w pomieszczeniu położonym pod garażami w którym znajdował się kanał remontowy. W zakresie remontów samochodów ciężarowych wykonywał demontaż wałów napędowych, półosi, tylnych mostów, tłumików i resorów w kanale remontowym. Co do napraw pojazdów specjalistycznych zajmował się naprawą motopomp zamontowanych z boku pojazdów jak również w ich podwoziach. W kanałach zajmował się również wyjmowaniem silników, które były naprawiane poza warsztatem. Prace świadczył w wymiarze 8 godzin na dobę. Wskazane czynności wykonywał do ustania zatrudnienia. Stosunek pracy ustął w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 30 września 1991 roku.

(umowa o pracę – k. 9, świadectwo pracy – k. 38 akt osobowych – k. 35 a.s.; świadectwo pracy – k. 3, odpis świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej – k. 5, umowa o pracę – k. 31 akt osobowych – k. 38 a.s.; zeznania ubezpieczonego T. D. – k. 17v. – 18v., 108v., a.s.; zeznania świadka W. K. – k. 67 a.s.; zeznania świadka T. M. – k. 89v. – 90 a.s.; zeznania świadka J. S. – k. 90 – 91 a.s.; zeznania świadka B. S. – k. 107v. – 108 a.s.; zeznania świadka S. S. – k. 127 a.s.)

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek W. K. w okresie od 1980 roku do 1982 roku pełnił zawodową służbę wojskową w Jednostce Wojskowej (...) w B. i był zastępcą kierownika (...) i miał codzienny kontakt z ubezpieczonym przechodząc przez halę. Świadek S. S. pozostawał w zatrudnieniu w Jednostce Wojskowej (...) w B. od dnia 10 października 1975 roku do końca sierpnia 1993 roku jako kontroler diagnosta i świadczył pracę na stacji diagnostycznej. Świadek miał codzienny kontakt ze skarżącym w ciągu jego dnia pracy. Świadek B. S. pozostawał w zatrudnieniu w (...)w L. w okresie od 1986 roku do 1992 roku w charakterze kierownika napraw sprzętu i był bezpośrednim przełożonym skarżącego. Świadek T. M. był zatrudniony w (...) w L. w okresie od 1980 roku do 1991 roku w charakterze elektromechanika. Obowiązki służbowe wykonywał w tym samym warsztacie. Natomiast świadek J. S. pełnił zawodową służbę wojskową w Ośrodku Szkolenia w okresie od 1989 roku do 1991 roku jako dowódca plutonu transportowego i zajmował się zlecaniem napraw. Wskazane okoliczności dotyczące świadków pozwalają w ocenie Sądu na przyjęcie, że świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w zakresie jego obowiązków oraz warunków w jakich były wykonywane w okresie objętym sporem w zakresie czasowym w jakim okres ten pokrywa się z okresami zatrudnienia świadków. Zeznania świadków są logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Należy wskazać, że organ rentowy nie podniósł żadnych okoliczności, które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań. Z tym jednakże zastrzeżeniem, iż Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. S. w zakresie w jakim twierdził, że ubezpieczony w zasadzie w równym stopniu wykonywał prace w kanałach remontowych jak i poza nimi. W tym bowiem zakresie pozostawały w sprzeczności z zeznaniami świadków T. M. oraz B. S., którzy mieli stały i bezpośredni kontakt ze skarżącym, podczas gdy J. S. zajmował się jedynie składaniem zleceń bezpośrednio B. S. i wyłącznie w związku z tym bywał w warsztacie w którym pracował skarżący.

Powyższa pozytywna ocena dotyczy również zeznań samego ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Ubezpieczony wyczerpująco opisał swoje obowiązki.

Sąd natomiast pominął zeznania świadka B. J. (k. 84 a.s.) z uwagi na ich treść, z której wynika zasadniczy brak wiedzy świadka na temat pracy ubezpieczonego w charakterze mechanika. Jest to okoliczność zupełnie naturalna mając na uwadze, że świadek pozostawała w zatrudnieniu w Jednostce Wojskowej (...) w B., tj. innej niż skarżący i w hali w której pracował ubezpieczony przybywała choć systematycznie, tj. około dwóch razy w ciągu tygodnia, to nie jednak w sposób który umożliwiłby poczynienie obserwacji bardziej szczegółowych niż przedstawione w zeznaniach, bardzo ogólnych, w których świadek odwoływała się do okoliczności niepamięci na temat szczegółów pracy ubezpieczonego w zakresie warunków i wymiaru czasowego pracy w kanałach.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie T. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornej w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, odwołania oraz zeznań ubezpieczonego, należy możliwość zakwalifikowania okresu zatrudnienia skarżącego w Jednostce Wojskowej (...) w B. od dnia 1 października 1977 roku do dnia 31 października 1986 roku oraz w (...) w L. od dnia 5 listopada 1986 roku

do dnia 30 września 1991 roku, w łącznym wymiarze 13 lat, 11 miesięcy i 26 dni, jako pracy w szczególnych warunkach, celem ustalenia czy ubezpieczony się 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 19 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 887) – zwaną dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych od dnia 1 lipca 1953 roku do dnia 30 września 1953 roku co najmniej 66 lat i 11 miesięcy. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. T. D. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 60 lat.

Jednakże zgodnie z przepisem art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury T. D. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
  - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane(...)lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25 - letnim stażem pracy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Przechodząc do oceny, czy ubezpieczony spełnia warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy wskazać, że skarżący występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia emerytalnego wymaganego przez prawo dokumentu w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach nie przedłożył w odniesieniu do części okresu objętego sporem, tj. od dnia 1 października 1977 roku do dnia 30 września 1980 roku. Natomiast w odniesieniu do pozostałych okresów objętych sporem wymagane świadectwa złożył, jednakże w stosunku których organ rentowy podniósł zarzuty natury formalnej, o których była mowa we wcześniejszej części uzasadnienia. Istotnie należy wskazać, że przedłożone świadectwa w swej treści nie odpowiadają wymaganiom formalnym stawianym przez przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku.

Jednakże wskazane okoliczności w ocenie Sądu Okręgowego nie mogą dyskwalifikować możliwości ubezpieczonego ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć bowiem na uwadze, że brak wystawienia bądź wadliwe wystawienie wskazanego dokumentu nie stanowi wystarczającej podstawy do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku bądź wadliwości jej sporządzenia byłoby dla niego nazbyt krzywdzące. Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed Zakładem, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12) Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Nadto należy podnieść, że w sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych z uwagi na jego niesporządzenie przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia Rady Ministrów. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku, sygn. III AUa 3113/08)

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach osobowych i aktach Zakładu, jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że ubezpieczony wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w Jednostce Wojskowej (...) w B. od dnia 1 października 1977 roku do dnia 31 października 1986 roku, w wymiarze 9 lat i 1 miesiąca. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że ubezpieczony na stanowisku mechanika samochodowego dokonywał napraw w kanale remontowym w ramach których naprawiał skrzynie biegów, sprzęgła, resory, wały i mosty napędowe oraz układy hamulcowe i jezdne samochodów ciężarowych oraz dźwigów samobieżnych. Opisane czynności odpowiadają rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział XIV „Prace różne”, poz. 16 „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów.

Dokonując powyższej oceny charakteru prawnego okresu objętego sporem Sąd miał na uwadze okoliczność, że zdarzało się, iż skarżący wykonywał również czynności poza kanałem związane z naprawami silników, co zajmowało około 10 % dobowej normy czasu pracy. Nadto zdarzało się że skarżący uczestniczył również w naprawach samochodów ciężarowych w terenie poza kanałami, co zdarzało się raz, dwa razy w ciągu roku. Mając na uwadze okoliczność, że wskazane wykonywanie czynności pracy poza kanałem remontowy miały charakter uboczny i incydentalny wobec zasadniczego zakresu czynności skarżącego, który przesądził w realiach niniejszej sprawy o zakwalifikowaniu pracy w spornym okresie jako wykonywanej w szczególnych warunkach oraz pogląd, który Sąd Okręgowy podziela, zgodnie z którym, w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarzkiej" miary lub "stopera w rękę", a okoliczność incydentalnego wykonywania innych prac na wyraźne polecenie nie wyklucza zaliczenia tego zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2014 roku, III AUa 491/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 sierpnia 2013 roku, III AUa 1769/12), zasadny jest wniosek o tym, że ubezpieczony spełnił warunek wykonywania tak kwalifikowanych prac stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy również w okresie zatrudnienia w (...) w L. od dnia 5 listopada 1986 roku do dnia 30 września 1991 roku, w wymiarze 4 lat, 10 miesięcy i 26 dni. Z poczynionych ustaleń wynika, że we wskazanym okresie wykonywał czynności odpowiadające rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział XIV „Prace różne”, poz. 16 „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów.

Podsumowując, jak wynika z poczynionych ustaleń T. D. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...) lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagany co najmniej 15 – letni okres, tj. przez 20 lat, 1 miesiąca i 10 dni, biorąc pod uwagę ustalony w niniejszym postępowaniu wymiar 13 lat, 11 miesięcy i 26 dni oraz uwzględniony przez organ rentowy w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 15 dni. Tym samym ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do ustalenia mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia(...) roku, tj. dnia złożenia wniosku o świadczenie, stosownie do art. 100 ust. 1 w związku z art. 129 ustawy emerytalnej. W tym bowiem dniu skarżący spełniał wszystkie warunki niezbędne dla ustalenia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.